
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry.

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi

LAUSUNNON AIHE

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen ääniympäristöstä. YM10/400/2017. 2.5.2017.

LAUSUNTOTIIVISTELMÄ

Kokonaisuutena uusi asetus antaa mahdollisuuden rakennuksen ääniympäristön vaatimustenmukaisuuden ohjauksen selkeyttymiselle, kun vaatimustasot on annettu yhdessä asetuksessa ja, kun/jos muut asetukseen liittyvät vanhat ohjeavot ja ohjeet samalla kumotaan.

Asetus korvaisi Suomen rakentamismääräyskokoelman osat C1 ja D2 asetukseen liittyviltä osin. Perustelumuistiossa ei ole kuitenkaan selkeästi kerrottu, kumotaanko samalla myös valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992). Ohjearvopäätöstä sovelletaan meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi maankäytön, liikenteen ja rakentamisen suunnittelussa sekä rakentamisen lupamenettelyissä (1 §). Lausunnolla olevassa asutusluonnoksessa soveltamisala on rajatumpi, koskien vain rakentamisen suunnittelua, lupamenettelyä ja valvontaa (1 §).

Päällekkäisyyksien ja ristiriitaisuuksien vuoksi valtioneuvoston päätös olisi hyvä myös tässä yhteydessä ympäristönsuojeluin nojalla kumota. Perustelumuistiossa olisi hyvä vielä linjata, että tämä asetus ohjaa myös kaavoituksen yhteydessä tehtävää alueidenkäytön suunnittelua rakennusten ääniympäristön osalta. Mikäli ohjearvoasetusta ei kumota, MRL:n nojalla annettava asetus tulee sovellettavaksi rakentamisen yhteydessä määräävänä, kun taas ohjearvoja sovelletaan edelleen mm. kaavoituksessa ja muussa laajemmassa hankesuunnittelussa. Tästä voi aiheutua erilaisia tulkintoja, ristiriitatilanteita ja eriarvoista kohtelua toiminnanharjoittajia kohtaan.

Perustelumuistiossa viitataan kaavamääräyksillä annettaviin ulkovaipan ääneneristävyysvaatimuksiin. Kun suurin sallittu äänitaso rakennuksen sisällä on esitetty asetuksessa, eivät rakennuksen julkisivujen ääneneristävyydelle esitetyt kaavamääräykset ole enää ainut mahdollinen ohjauskeino sisätilan äänitason vaatimustenmukaisuuden saavuttamiseksi. Kaavamääräys on turhan jäykkä julkisivun äänitasoerovaatimuksen sementoimiselle. Perustelumuistiossa olisi hyvä huomioida myös muut mahdolliset ohjauskeinot. Ajantasaiset liikennemelun tasot on jo nyt (tai lähitulevaisuudessa) mahdollista esittää esimerkiksi kaupunkien ylläpitämässä kaupunkimalleissa. Kun on tiedossa liikennemelun taso ja asetuksessa annettu sisämelun sallittu taso, ei kaavamääräystä julkisivun ääneneristävyyden tasosta enää erikseen tarvitsisi esittää. Perustelumuistiota käytetään tulkinnan apuna myös vuosien kuluttua ja siksi on syytä laajentaa perustelumuistion antamaa viestiä tältä osin.

Kaavamääräys ei myöskään takaa sitä, että asetuksen mukainen sisämelun vaatimustaso täyttyisi, mikäli liikennemelun taso muuttuu. Jos julkisivun äänitasoerovaatimus sementoidaan kaavamääräyksellä, tulisi myös liikennemelun sallittu taso sementoida kaavamääräyksellä, jotta asetuksen mukainen äänitaso rakennuksen sisällä voitaisiin kaavamääräyksellä varmistaa.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry.

Toisaalta perustelumuistion mukaan kaavamääräyksillä voitaisiin kumota asetuksessa annettu vaatimustaso. Mahdollistaisiko tämä sen, että kaavamääräyksellä annettaisiin jopa pienempi arvo, kuin ulkomelu edellyttäisi suhteessa asetuksen mukaiseen sisämelun tasoon?

Rakennuksen ulkovaipan ääneneristävyydelle asetettu vaatimus korjaus- ja muutostöiden ja käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä on kova vaatimus. Momentin mukaan muutosten yhteydessä tulisi täyttää nykymääräykset, vaikka rakennuksen vaippa täyttäisikin kyseisen käyttötarkoituksen mukaiset rakennuksen rakentamisajankohdan vaatimukset. Tämä vaatimus voi merkitä huomattavia lisäkustannuksia hankkeissa, jotka eivät kohdistu itse julkisivuun.

Sama voidaan todeta rakennuksen vaipan sisäistä kerrosalaa laskettavaa tilaa lisättäessä, joka maankäyttö- ja rakennuslain muutosehdotuksen mukaan käsiteltäisiin jatkossa uutena rakennuksena. Tuleeko uuden tilan vaipan täyttää asetuksen vaatimukset, vaikka itse vaippaan ei muusta syystä muutoksia tarvitse tehdä? Yhtenäisten tulkintojen varmistamiseksi tämän asetuksen perustelumuistiossa olisi hyvä avata, miten asetusta sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen osalta esimerkiksi rakennuksen sisäistä kerrosalaa laskettavaa tilaa lisättäessä (esimerkiksi rakennettaessa uutta välipohjaa vanhaan kaksi kerrosta korkeaan tilaan).

Asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle ei ole rajattu esimerkiksi kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita. Mitä korjaus- ja muutostöille ja käyttötarkoituksen muutokselle esitetty vaatimus tarkoittaa näiden osalta? Olisiko kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet hyvä rajata soveltamisalan ulkopuolelle?

Viidennen pykälän ensimmäisessä momentissa puhutaan äänitasosta asunnossa. Olisi hyvä erottaa asunnon asuinhuoneet ja oleskelutilat erilleen asumista palvelevista muista tiloista, kuten kodinhoituhuoneista, saunoista ja pesuhuoneista sekä keittiöistä. (vrt. Asumisterveysasetus, melun toimenpiderajat, Liite 2. taulukko 1.) Esimerkiksi pientaloissa on tulkittu, että asumista palvelevissa muissa tiloissa on sallittu 5 dB suurempi äänitaso, joka on mahdollistanut toiminnallisesti paremmat ratkaisut esimerkiksi kodinhoituhuoneissa. Asetusluonnoksen mukainen linjaus lisäisi kustannuksia näiltä osin.

Kovenevatko 5 §:ssä esitetyt vaatimukset rakennuksen melun- ja tärinäntorjunnalle valtioneuvoston päätöksen mukaisesta ohjearvosta 35 dB asetuksen mukaiseen 30 dB? Pykälän tekstit edellyttävät täsmennyksiä. ks. yksityiskohtaiset kommentit alla.

Pykälässä 4 impulssimaiselle, kapeakaistaiselle ja pienitaajuiselle melulle on asetettu raja yhden tunnin keskiäänitasolle. Asetuksessa tulisi tarkentaa, mille ajalle tai ajankohdalle muut keskiäänitason raja-arvot on asetettu.

Luonnoksessa esitetyt äänitasovaatimukset ovat osittain esimerkiksi Ruotsin lainsäädäntöä tiukemmat. Mitä tiukemmat vaatimukset sitä suuremmat hiilidioksidipäästöt - tämä on hyvä huomioida kaikkien säännösuodistusten harkinnassa.

Tarkempia kommentteja ja havaintoja on esitetty yksityiskohtaisissa kommentteissa alla.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry.

YKSITYISKOHTAISET KOMMENTIT

1 § Soveltamisala

Soveltamisalapykälää voisi hieman selkeyttää. Ensimmäisen momentin voisi tulkita siten, että asetus koskee kaikkia jo olemassa oleviakin rakennuksia, vaikkei niihin muutoksia tehtäisikään? (Mahdollisuus sekoittaa asumisterveysasetuksessa esitettyjen valvontarajojen kanssa?). Olisiko selkeämpää, että momenttien järjestystä muutettaisiin siten, että toinen momentti olisi ensimmäisenä ja ensimmäinen momentti tarvittaessa toisena. Olisiko "koskea" –verbi selkeämpi sana ensimmäisessä momentissa "säättää" –verbin sijaan?

Toisessa momentissa kirjoitetaan asetuksen soveltamisesta; Onko "soveltaa"- vai "koskea" –verbi oikea sana tähän yhteyteen? Vrt. paloturvallisuusasetusluonnos: "soveltaa"; kosteusasetusluonnos: "koskee".

Soveltamisalassa on mainittu myös oleskeluun käytettävät parvekkeet. Perustelumuioston mukaan soveltamisala ei koske tuuletusparvekkeita. Tämä antaa laajaa tulkinnanvapautta, ellei tuuletusparvekkeen käsitettä avata laajemmin perustelumuiostiossa tai ympäristöministeriön ohjeessa.

Asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle ei ole rajattu esimerkiksi kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita; onko tarkoituksena olla rajaamatta?

Lausuntokierroksella olevan maankäyttö- ja rakennuslain muutosta koskevan hallituksen esityksen mukaan uutena rakennuksena pidetään myös rakennukseen tehtävää laajennusta ja kerrosalaan laskettavan tilan lisäämistä. Tämän asetuksen perustelumuiostiossa olisi hyvä avata, miten asetusta sovelletaan rakennuksen sisäistä kerrosalaan laskettavaa tilaa lisättäessä, esimerkiksi rakennettaessa uutta välipohjaa vanhaan kaksi kerrosta korkeaan tilaan.

2 § Määritelmät

Määritelmässä olisi hyvä avata käsitteet:

- päiväaika ja yöaika (onko 7.00-22.00 ja 22.00-7.00?)
- impulssimainen melu
- kapeakaistainen melu
- pienitaajuinen melu
- erilaisia ääneneristävyyslukuja, kuten $Rw+C_{tr}$, $Rw+C$
- Mitä on melu?

Perustelumuiostioon olisi hyvä lisätä selventäviä esimerkkejä mm. edellä mainituista käsitteistä.

Määritelmässä olisi hyvä avata myös käsitteet: sisäänvedetty parveke, tuuletusparveke, oleskeluparveke, viherhuone.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry.

3 § Rakennuksen ääniympäristön suunnittelu, toteutus ja todentaminen

Toinen momentti antaa vapautta suunnittelulle, lisää joustoa ja tapauskohtaista harkintamahdollisuutta, jota voidaan pitää hyvänä asiana.

Kolmannen momentin mukaan olennaisten teknisten vaatimusten täyttyminen arvioidaan laskennallisesti rakennuksen suunnitteluvaiheessa. Suoraan tulkittuna edellyttäisi aina laskentaa. Perustelumuistion mukaan edellyttää laskentaa vain sitä erikseen edellytettäessä. Momentti olisi hyvä jakaa kahteen eri lauseeseen. Lisäksi, voisiko (kolmannen) momentin aloittaa esimerkiksi kuten "kosteusasetusluonnoksen" 3 § on aloitettu? Momentti muotoutuisi esimerkiksi seuraavan suuntaiseksi:

"Pääsuunnittelijan, erityissuunnittelijan ja rakennussuunnittelijan on tehtäviensä mukaisesti huolehdittava rakennuksen suunnittelusta siten, että se käyttötarkoituksensa mukaisesti täyttää rakennuksen ääniympäristölle asetetut olennaiset tekniset vaatimukset. Olennaisten teknisten vaatimusten täyttyminen on osoitettava rakennuksen suunnitteluvaiheessa laskennallisesti tai muulla hyväksyttävällä tavalla sitä edellytettäessä. Olennaisten teknisten vaatimusten täyttyminen on todennettava rakennuksen käyttöön hyväksyvän loppukatselmuksen yhteydessä sitä edellytettäessä."

Pitäisikö mainita myös kuka voi edellyttää? Perustelumuistiossa olisi hyvä avata esimerkkitapauksia, joissa erillisiä selvityksiä edellytettäisiin.

Momentin viimeisessä lauseessa on käytetty termiä "käyttönottotarkastus", joka ei ole oikea termi rakennuksen käyttöön hyväksyvälle loppukatselmukselle (tai osittaiselle loppukatselmukselle).

4 § Vaatimukset rakennuksen ääneneristävyydelle

Pykälässä on annettu vaatimuksia asuntojen ja muiden tilojen väliselle ilma- ja askelääneneristävyydelle. Tulkintaa saattaa sekoittaa perustelumuistio kappale, jossa kerrotaan, että vaatimus ei koske esim. asuinhuoneistoon kuuluvia pieniä wc-, kylpyhuone- ja löylytiloja. Tämä voitaisiin tulkita siten, että esim. kylpyhuoneen ja viereisen asuinhuoneiston makuuhuoneen välillä ei tarvitse noudattaa taulukon lukuarvoja? Tämä ei liene tarkoituksena.

Toinen momentti:

"Jos asunto, majoitus- tai potilashuone rajoittuu tiloihin, joissa syntyy voimakasta, erityisen häiritsevää tai pienitaajuista ääntä, on riittävän ääneneristävyyden toteutumiseen kiinnitettävä suunnittelussa ja toteutuksessa erityistä huomiota. Impulssimainen, kapeakaistainen tai pienitaajuinen melu ei saa ylittää nukkumiseen tai lepoon käytettävissä huoneissa yhden tunnin keskiäänitasoa 25 desibeliä."

Tätä on mahdollisuus tulkita siten, että jos esimerkiksi ravintola sijaitsee 1.kerroksessa ja toimistoja on 2.kerroksessa ja vasta 3.kerroksesta ylöspäin on asuinhuoneistoja, ei asuintilat rajoitu tiloihin, joissa melua syntyy.

Voisiko muuttaa seuraavan suuntaiseksi: Tiloista, joissa syntyy voimakasta, erityisen häiritsevää

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry.

tai pienitaajuista ääntä, ei saa kantautua rakennuksen asunto-, majoitus- tai potilashuoneisiin impulssimaista, kapeakaistaista tai pienitaajuista melua. Melu ei saa ylittää nukkumiseen tai lepoon käytettävissä huoneissa yhden tunnin keskiäänitasoa 25 desibeliä.

Viimeinen lause sisäänvedetyistä parvekkeista; onko ääneneristävyys jo lähtökohtaisesti parempi? Mikä tarkoitus tällä lauseella on; onko tarpeellinen lause?

5 § Vaatimukset rakennuksen melun- ja värinäntorjunnalle

Ensimmäisessä momentissa puhutaan äänitasosta asunnossa. Olisi hyvä erottaa asunnon asuinhuoneet ja oleskelutilat erilleen asumista palvelevista muista tiloista, kuten kodinhoitohuoneista, saunoista ja pesuhuoneista sekä keittiöistä. (vrt. Asumisterveysasetus, melun toimenpiderajat, Liite 2. taulukko 1.) Esimerkiksi pientaloissa on tulkittu, että asumista palvelevissa muissa tiloissa on sallittu 5 dB suurempi äänitaso, joka on mahdollistanut toiminnallisesti paremmat ratkaisut esimerkiksi kodinhoitohuoneissa. Asetusluonnoksen mukainen linjaus lisäisi kustannuksia näiltä osin.

Koveneeko vaatimustaso valtioneuvoston päätöksen mukaisesta ohjearvosta 35 dB asetuksen mukaiseen 30 dB? Perustelumuition mukaan säännöksessä otettaisiin huomioon tilan kokonaismelutaso, johon vaikuttavat ulkomelutason lisäksi taloteknisten laitteiden ja hissien äänitaso, sekä tilaan rajoittuvista tiloista aiheutuva äänitaso. Säännös edistäisi lisäksi asumisterveysasetuksessa säädetyn toimenpideraja-arvon toteutumista. Tämä olisi perusteluna 30 dB keskiäänitasovaatimukselle hyvä ja selkeyttäisi ja yksinkertaistaisi suunnittelua, jos tällä tarkoitetaan sitä, että todellinen kokonaismelun vaatimustaso olisi asumisterveysasetuksen mukainen 35 dB ja ulkomelun aiheuttama sisätilaan kantautuva äänitaso 30 dB (eli käytännössä julkisivu mitoitettaisiin ulkomelutason ja 30 dB:n äänitason erotukselle). Selkeyden vuoksi asetustekstiä tulisi tällöin muokata siten, että ensimmäiseen momenttiin lisättäisiin sanat: "ulkomelun aiheuttama"; esimerkiksi seuraavan suuntaisesti:

---Rakennuksen ulkovaipan ääneneristävyys on suunniteltava ja toteutettava siten, että ulkomelun aiheuttama äänitaso asunnon asuinhuoneissa ja oleskelutiloissa sekä majoitus- tai potilashuoneessa ei ylitä keskiäänitasoa 30 desibeliä ja impulssimainen, kapeakaistainen tai pienitaajuinen melu ei ylitä nukkumiseen tai lepoon käytettävissä huoneissa keskiäänitasoa 25 desibeliä.---

Tilanne vastaisi toisessa momentissa hissien ja taloteknisten laitteiden aiheuttamalle äänitasolle esitettyä vaatimusta.

Pitäisikö toiseen momenttiin lisätä sana "aiheuttama", esimerkiksi:

"Rakennuksen hissien ja taloteknisten laitteiden asennukset on suunniteltava ja toteutettava siten, että hissien ja taloteknisten laitteiden aiheuttama äänitaso ei ylitä asunnon asuinhuoneissa ja oleskelutiloissa sekä,---

Onko 5 §:n taulukossa virhe; alin rivi: keskiäänitaso 40 dB on taulukossa suurempi kuin enimmäisäänitaso 35 dB?

Viimeinen momentti: Olisiko selkeämpää jakaa viimeinen kappale kahteen eri lauseeseen?

Pitäisikö runkoäänieristys koskea myös jälkimmäisen listauksen mukaisia tiloja, kuten opetus- ja toimistotiloja? Nykyisessä lausemuodossa ei koskisi.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry.

Pykälässä 4 impulssimaiselle, kapeakaistaiselle ja pienitaajuiselle melulle on asetettu raja yhden tunnin keskiäänitasolle. Mille ajalle muut keskiäänitason raja-arvot on asetettu?

Perustelumuistiossa viitataan kaavamääräyksillä annettaviin ulkovaipan ääneneristävyysvaatimuksiin. Kun suurin sallittu äänitason rakennuksen sisällä on esitetty asetuksessa, eivät rakennuksen julkisivujen ääneneristävyydelle esitetyt kaavamääräykset ole enää ainut mahdollinen ohjauskeino sisätilan äänitason vaatimusten mukaisuuden saavuttamiseksi. Kaavamääräys on turhan jäykkä julkisivun äänitason vaatimusten mukaisuuden saavuttamiseksi. Perustelumuistiossa olisi hyvä huomioida myös muut mahdolliset ohjauskeinot. Ajantasaiset liikennemelun tasot on jo nyt (tai lähitulevaisuudessa) mahdollista esittää esimerkiksi kaupunkien ylläpitämässä kaupunkimalleissa. Kun on tiedossa liikennemelun taso ja asetuksessa annettu sisämelun sallittu taso, ei kaavamääräystä julkisivun ääneneristävyyden tasosta enää erikseen tarvitsisi esittää. Perustelumuistiot käytetään tulokannan apuna myös vuosien kuluttua ja siksi on syytä laajentaa perustelumuistion antamaa viestiä tältä osin.

Kaavamääräys ei myöskään takaa sitä, että asetuksen mukainen sisämelun vaatimustaso täyttyisi, mikäli liikennemelun taso muuttuu. Jos julkisivun äänitason vaatimus sementoidaan kaavamääräyksellä, tulisi myös liikennemelun sallittu taso sementoida kaavamääräyksellä, jotta asetuksen mukainen äänitason rakennuksen sisällä voitaisiin kaavamääräyksellä varmistaa.

Toisaalta kaavamääräyksillä voitaisiin perustelumuistion mukaan kumota asetuksessa annettu vaatimustaso? Mahdollistaisiko tämä sen, että kaavamääräyksellä annettaisiin jopa pienempi arvo, kuin ulkomelu edellyttäisi suhteessa asetuksen mukaiseen sisämelun tasoon?

Olisi hyvä selkeyttää, mitä taloteknisten laitteiden melutasoilla tarkoitetaan luvanvaraisuudesta vapautettujen toimenpiteiden, kuten vanhoihin rakennuksiin asennettavien ilmalämpöpumppujen, osalta. Onko tarkoitus, että asetuksen nojalla rakennusvalvonnan tulee ryhtyä toimenpiteisiin, jos 45 dB (vai 55 dB?) äänitason virkistykseen käytettävällä piha- tai oleskelualueella voidaan osoittaa ylittävän, vaikka ilmalämpöpumppujen asennus on monissa kunnissa vapautettu luvanvaraisuudesta? 45 dB on verrattain matala suhteutettuna siihen, että monet laitevalmistajat ilmoittavat merkittävästi tämän ylittäviä äänitasoja.

6 § Vaatimukset rakennuksen ääniolosuhteille

”Virkistykseen käytettävät rakennuksen piha- ja oleskelualueet sekä oleskeluun käytettävät parvekkeet on sijoitettava, suunniteltava ja toteutettava siten, että melutaso ei ylitä päiväjän kello 7–22 keskiäänitasoa 55 desibeliä.”

Rajoittaako vaatimus turhaan kaupunkimaista rakentamista?

7 § Korjausrakentaminen, muutostyö ja rakennuksen käyttötarkoituksen muutos

Ensimmäinen momentti selkeä siltä osin, että ääniolosuhteita ei saa heikentää rakennuksen korjaus- ja muutostyön yhteydessä. Ensimmäisen momentin viimeinen lauseen ”merkittäviä muutoksia” antaa laajahkon harkinta- ja tulkintamahdollisuuden.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry.

Toinen momentti antaa laajan tulkintamahdollisuuden.

Kolmannessa momentissa rakennuksen ulkovaipan ääneneristävyydelle asetettu vaatimus korjaus- ja muutostöiden ja käyttötarkoituksen muutoksen yhteydessä on kova vaatimus. Momentin mukaan tulisi täyttää nykymääräykset, vaikka rakennus olisi täyttänyt kyseisen käyttötarkoituksen mukaiset rakentamisajankohdan vaatimukset. Tämä vaatimus voi merkitä huomattavia lisäkustannuksia hankkeissa, jotka eivät kohdistu itse julkisivuun.

Sama voidaan todeta rakennuksen vaipan sisäistä kerrosalaa laskettavaa tilaa lisättäessä, joka maankäyttö- ja rakennuslain muutosehdotuksen mukaan käsiteltäisiin jatkossa uutena rakennuksena. Tuleeko uuden tilan vaipan täyttää asetuksen vaatimukset, vaikka itse vaippaan ei muusta syystä, muutoksia tarvitse tehdä? Yhtenäisten tulkintojen varmistamiseksi tämän asetuksen perustelumuihistiossa olisi hyvä avata, miten asetusta sovelletaan maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen osalta esimerkiksi rakennuksen sisäistä kerrosalaa laskettavaa tilaa lisättäessä.

Asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle ei ole rajattu esimerkiksi kulttuurihistoriallisesti merkittäviä kohteita. Mitä korjaus- ja muutostöille ja käyttötarkoituksen muutokselle esitetty vaatimus tarkoittaa näiden osalta? Olisiko kulttuurihistoriallisesti merkittävät kohteet hyvä rajata soveltamisalan ulkopuolelle?

13.06.2017 Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Pasi Timo, pääsihteeri